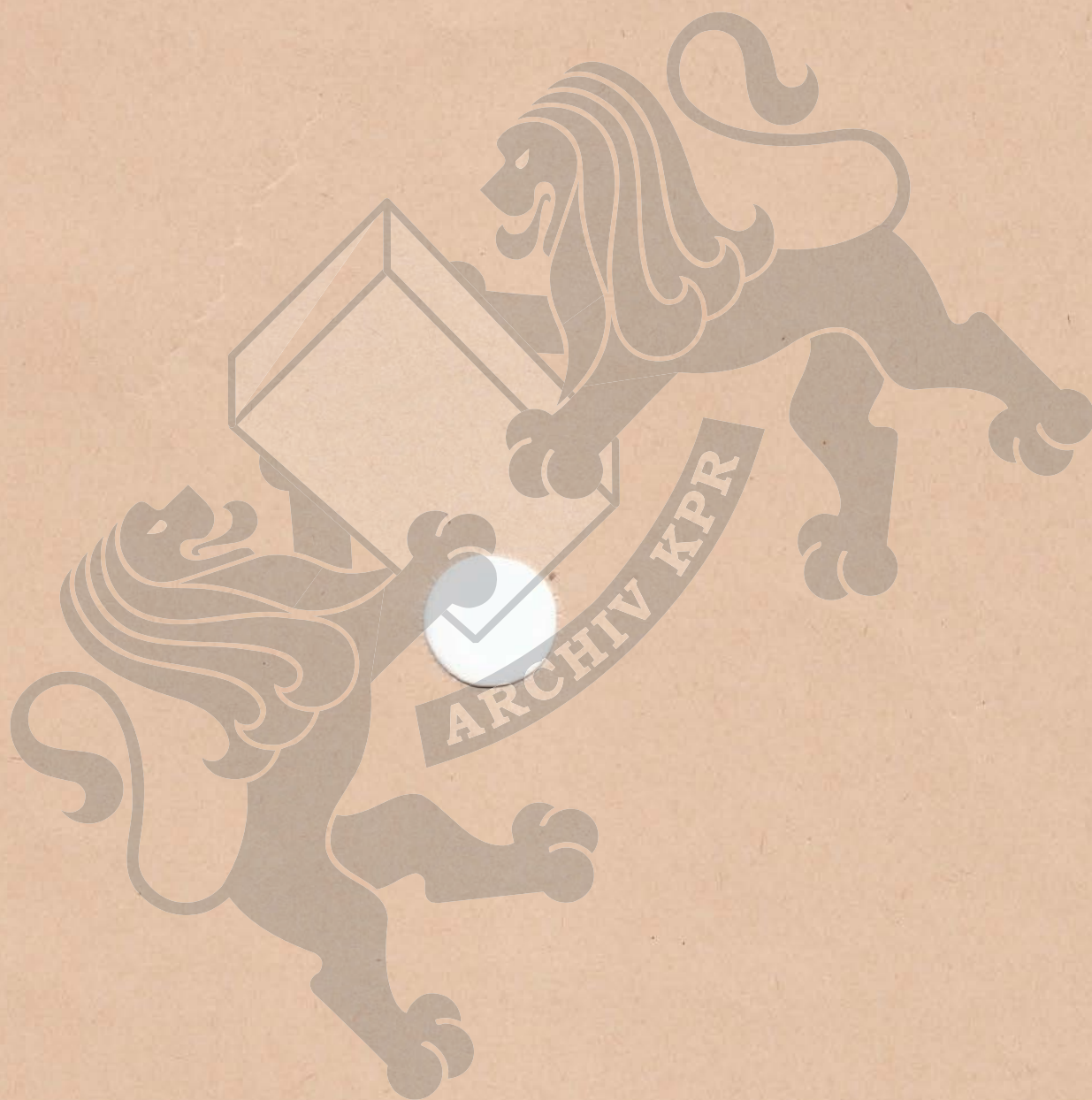

KANCELÁŘ
PRESIDENTA REPUBLIKY

ARCHIV
KPR

201286/70, 201287/70,

Kučková ve spisu!

ARCHIV
KPR

Je to. 24. VI. 70
Kupomly

201.286/70 *O Hoř*

V Praze dne 17. dubna 1970

Vážený soudruhu náměstku,

podle telefonické dohody zasílám opis dopisu spisovatele J. Škvoreckého ze dne 8. 4. t.r. a dopisu dr Rastislava Váhaly ze dne 15. 4. t.r.

Se soudružským pozdravem

Ing. Jiří Růžička
ing. Jiří Růžička

vedoucí hospodářsko-politického odboru

3086

Vypravěno

vešměn 20. IV. 70

Košťálová 20. IV. 1970

✓ I.exp. Vážený soudruh
PhDr Josef Š v a g e r a
náměstek ministra kultury ČSR

P r a h a

(2 přílohy)

✓ II.exp. Vážený soudruh
Otakar H o l a n
vedoucí odd. kultury
Byra pro řízení stranické
práce v českých zemích
P r a h a

(2 přílohy)

201. 287/40
JUDr. RASTISLAV VÁHALA

HLAVNÍ VEDOUcí ÚRP
PRAHA 8, U VIADUKTU 6

ARCHIV
KPR

V Praze, dne 15. dubna 1970

Vážený soudruh

armádní generál

Ludvík S v o b o d a
president republiky Československé

P r a h a

Vážený soudruhu presidente !

Prosím o prominutí, že se na Vás obracím s následující záležitostí s. dr. Josefa Š k v o r e c k é h o, spisovatele a učitele na Slovanském oddělení Torontské university v Kanadě.

Jde skutečně o zvláštní případ zásadního významu, neboť přes veškeré úsilí naší strany a vlády, abychom zabránili emigraci, postup našich nižších úřadů je takový, že je do emigrace vháníme. Vaše velkorysé amnestie mají právě umožnit návrat lidí, kteří pochybili a z nedostatku vlasteneckého přesvědčení zůstali v cizině. Kromě toho byly akce, kde navštěvujeme emigrant-ské tábory a přesvědčujeme lidi, aby se vrátili.

V daném případě je tomu právě naopak. Spisovatel, a u nás opravdu velmi známý přispěvatel do našich časopisů, dr. Josef Škvorecký, obdržel pozvání do Slovanského oddělení Torontské university, aby tam učil v roce 1968/69. Odejel na řádný pas, č. 388580 s platností do 30.XI.1973 a má smlouvu s universitou v Torontu na školní rok 1969/70. Tato smlouva je přirozeně závazná a poškodilo by dobrou pověst Československa, kdyby bezdůvodně byla tato práce přerušena a tak bylo i studujícím znemožněno, aby u dr. Škvoreckého mohli své přednášky řádně dokončit a být jím oklasifikováni. Jeho práce na Torontské universitě je velice uznávána samotným presidentem Torontské university panem Bisselem, který ho má v úmyslu pozvat na příští akademický rok jako tzv. Writer in Residence, což by bylo pro naši českou literaturu velké vyznamenání. Spolu s dr. Škvoreckým odejela na řádný pas i jeho manželka Zdenka Škvorecká, na řádný pas č. 389794 s platností do 30.XI.1973.

Dr. Škvorecký si v důsledku toho právem zažádal o prodloužení výjezdní doložky ke konci r. 1969, obrátil se na naše velvyslanectví v Kanadě, a pak napsal osobně dopis ministru kultury s.

Brůžkovi se žádostí o prodloužení doložky alespoň do poloviny roku 1971, to vše s ujištěním, že v žádném případě se nechce stát emigrantem a rozhodně se do vlasti vrátí.

Na žádný svůj dopis však nedostal odpověď, ale jeho matka, bydlící v Československu, zjistila na ministerstvu vnitra, že její syn je již zařazen mezi emigranty a že v podobném seznamu se ocitl i na pasovém oddělení ministerstva kultury (s. dr. Kru-
tílek).

Domnívám se, že podobný postup není správný, že rozhodně by mělo být dr. Škvoreckému vyhověno v prodloužení výjezdní doložky, poněvadž se nejedná o tak velkou dobu - pouze o 1/2 roku - do poloviny r. 1971.

Poněvadž nikdo není schopen v dnešní době tuto věc vyřídit a ani soudruh ministr neodpovídá, dovoluji si Vás, vážený pane presidente na tuto okolnost upozornit a domnívám se, že spisovatel~~ské~~ hodnoty dr. Škvoreckého by měly být pro náš stát zachovány a neměl by být vržen na druhý břeh.

V dokonalé úctě Vám oddaný

ARCHIV KPR

Toronto, 8.dubna 1970

Vážený pan
Arm.gen.Ludvík Svoboda,
president ČSSR
Praha

Vážený pane presidente,
obracím se k Vám jako k poslední
instanci v záležitosti, která je pro mne bolestná a zároveň
nepochopitelná. V poslední době byl jsem několikrát v pražském
rozhlase napaden jakýmsi panem Janíkem jako emigrant, a 17.března
tr. označil mě za "literárního emigranta" v rozhlasové relaci také
pan Karel Boušek, prý ředitel Knižního velkoobchodu. Mojí matce,
která se v bytové záležitosti obrátila na Národní výbor, bylo ře-
čeno, že tam prý můj pobyt v Kanadě "považují za nelegální".

Protože předpokládám, že rozhodující jsou u nás pouze platné
zákony, jsou tato označení a úvahy neopodstatněné, a tedy lživé.
Odjel jsem z ČSSR 31.ledna 1969 na řádný pas s řádnou doložkou.
Tu jsem si řádně, na našem velvyslanectví ve Washingtoně, prodlou-
žil do konce srpna 1970. Po zrušení platnosti, k níž došlo na
podzim 1969, podal jsem si nejprve písemnou žádost na naše velvy-
slanectví v Ottawě, a to 21.října 1969, o prodloužení doložky
na dobu původně povolenou. 15.ledna jsem dostal z našeho generální-
ho konzulátu v Montrealu výzvu, abych si podal další žádost, což
jsem učinil dne 21.ledna. Protože jsem byl mezitím pozván, abych
vyučoval na Torontské universitě i v příštím školním roce, žádal
jsem o prodloužení do 30.července 1971. Na výzvu Svazu českých
spisovatelů poslal jsem mimoto ještě osobní žádost ministru kultury

panu Dr. Miloslavu Brůžkovi, C.Sc. Všechny tyto žádosti byly řádně doloženy a zdůvodněny. Na žádnou z nich jsem dodnes nedostal řádnou odpověď. Podle platných předpisů je můj pobyt v Kanadě tedy stále legální, a nikdo nemá proto právo označovat mě za emigranta.

Dovolte mi, vážený pane presidente, abych Vám ve vší stručnosti zopakoval důvody, jež mě vedou k žádosti o prodloužení výjezdní doložky do konce července 1971, a které jsem velmi podrobně vložil jak v dopisech našim zastupitelským úřadům, tak v dopise panu ministru Brůžkovi. Jsem povoláním anglista, se zaměřením na amerikanistiku. Publikoval jsem dlouhou řadu studií o americké literatuře a kultuře, a o literatuře a kultuře anglosaského světa vůbec. Vydal jsem na to téma v ČSSR dokonce tři knihy. Přitom jsem nikdy v životě v anglosaských zemích nebyl déle než měsíc /přesně: jeden měsíc v USA v r. 1966, a jeden týden ve Velké Británii v roce 1966/. Toto je má první příležitost několikaletým pobytem dopodrobna poznat zdejší problematiku kulturní, literární, hudební a sociální, o níž jsem teoreticky dobře poučen, v praxi, přímou zkušeností. Je to příležitost, jaká se mi v životě už sotva naskytne, a jako nic v životě, nehodlám ani této zkušenosti využít jen pro svoje osobní poučení a duchovní obohacení. Z dosavadního pobytu v USA jsem už výtěžil knížku, která na pokračování vyšla v časopise Svět práce, a nyní ji připravuje královohradecké nakladatelství Kruh, a každý týden otiskuje nyní Svět práce moje Dopisy z Kanady, které se mají rovněž stát základem pro knihu. Krom toho chci zde načerpat materiál pro román o životě československých emigrantů v USA a v Kanadě, a materiál k několika literárním studiím. Náklady na svůj pobyt si hradím sám, z výtěžků vlastní práce - vyučuji na Toronstské universitě americkou a anglickou literaturu, vedu seminář o českém dramatu a filmu, a příští rok se mi má dostat té cti, že mám být

pozdán jako tzv. writer in residence. Torontská universita, která ví o mém záměru studovat kulturu, literaturu a život Severní Ameriky, vychází mi tak vstříc: neboť místo writera in residence se nabízí pouze spisovatelům, jež universita pokládá za významné, a kteří tohoto stipendia hodlají využít k napsání knihy o Kanadě. Tato funkce by mi umožnila odřeknout na příští rok přednášky a věnovat se plně studiu a psaní.

Domnívám se, a věřím, že tak usoudíte i Vy, že moje důvody jsou dostatečné. Nemám v úmyslu emigrovat, ale na druhé straně nemám v úmyslu nevyužít této jedinečné nabídky a příležitosti. Já ani moje žena nejsme v Praze zaměstnáni, jsme oba překladatelé a spisovatelé na volné noze, a naší nepřítomností nevzniká tedy nikomu nutnost dělat práci za nás. Celý život jsem se snažil přispět k společné práci našeho lidu, tím, že jsem proň psal: nic jiného neumím, a jediné tohle dává mému životu jako jednotlivce i jako příslušníka národa smysl. Každý vám potvrdí, že jsem spisovatel vpravdě lidový, míní-li se tím /a co jiného by se tím mělo mínit/, že moje knihy rádi čtou statisíce čtenářů. Každý Vám rovněž potvrdí, že jsem nikdy v životě nezahálel, a že za práci, kterou jsem udělal, se ani pokud jde o množství, ani pokud jde o obsah nemusím stydět. V roce 1959, jak asi víte, stal jsem se obětí skandalizace, kterou vyvolali někteří lidé, kteří si buď z nedbalosti, nebo ze zlé vůle nepřečetli můj román "Zbabělci". Čeští čtenáři však jejich úsudek nikdy nepřijali za svůj, a v roce 1963 bylo také revokováno původní stranické usnesení o tomto románu. Jsem nekomunista, ale vždy jsem se poctivě a čestně snažil přispět k tomu, aby náš socialismus byl hodný velkých humanistů, kteří jej založili, a aby se již nikdy nepřizpůsobil představám těch, kteří mají na svědomí nevinné životy lidí, komunistů i nekomunistů. O nic jiného

mi nikdy nešlo, jak Vám jistě potvrdí každý, kdo se podrobně zabývá mým dílem i mým osobním životem. Takoví lidé nepochobně existují, a chci věřit, že ke své práci nepřístupují tak, jako ti, kdož mě v roce 1959 prohlásili za vyvrhele.

Věřím, vážený pane presidente, že Vy, který jste víc než jiní prokázal pochopení pro lidi, jimž stojíte v čele, uznáte mé důvody, které mě vedou k přání zůstat ještě nejméně rok v Kanadě. Budu Vám velmi vděčen, dáte-li příkaz, aby moje žádost byla konečně vyřízena, a podpoříte-li ji.

S úctou

Váš

Josef Škvorecký,
spisovatel

tč. 55 Charles Street East

Apt. 501

Toronto, Ontario,

Canada